

Finančné nástroje v Strategickom pláne SPP 2023 - 2027

Peter Horný

28.11.2023

Vytvárame príležitosti
pre váš rast.

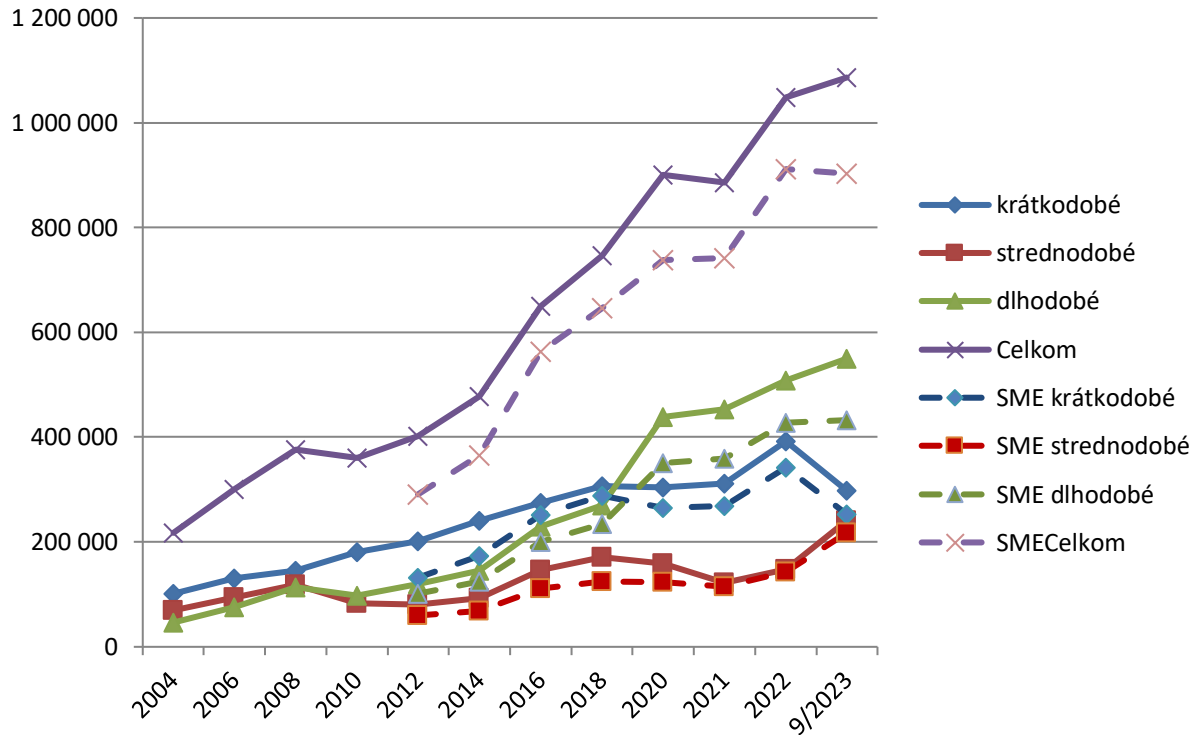

Definícia Finančné nástroje

- Opatrenia Únie týkajúce sa finančnej podpory poskytovanej dodatočne z rozpočtu na splnenie jedného alebo viacerých konkrétnych politických cieľov Únie. Je forma podpory poskytovanej prostredníctvom štruktúry, ktorou sa konečným príjemcom poskytujú finančné produkty
- Forma nástrojov:
 - kapitálové alebo kvázi-kapitálové investície,
 - úvery
 - **záruky**
 - iné nástroje na zdieľanie rizík
- **a môžu byť prípadne kombinované s grantmi.**

Vývoj úverov v sektore

- Poľnohospodárstvo je stabilné odvetvie s príležitosťami na financovanie cez investičné úvery a finančné nástroje
- Rast objemu úverov o 41 % od roku 2018, v SME o 35 %
- Podiel dlhodobých úverov stále rastie a presiahol 50 %
- Pokles podielu zlyhaných úverov medziročne o 0,5% na 5,4% k 9/2023

Vývoj v sektore

v mil. Eur	2004	2008	2010	2012	2014	2016	2018	2020	2022
Objem Hrubej poľnohospodárskej produkcie /stále ceny/	2 096	1 868	1 697	2 018	2 056	1 945	1 957	1 866	2733*
RV	922	816	958	1 231	1 310	1 214	1 220	1 211	1 827*
ŽV	1 094	1 004	739	983	893	731	750	670	906*
Podiel RV	46%	45%	56%	56%	59%	62%	62%	65%	67%
Podiel ŽV	54%	55%	44%	44%	41%	38%	38%	35%	33%

Výsledky v sektore 2021

SPRÁVA O POĽNOHOSPODÁRSTVE A POTRAVINÁRSTVE V SLOVENSKEJ REPUBLIKE ZA ROK 2022

Tab. 4 Základné ekonomické ukazovatele za poľnohospodárstvo (v mil. € b. c., podiel v %)

Ukazovateľ	Priemer 2017-2021	2021	2022	Index	
				2022/2021	2022/ Ø2017-21
Výnosy	3 239,0	3 494,3	4 206,2*	120,4	129,9
Náklady	3 119,1	3 309,5	3 859,6*	116,6	123,7
Výsledok hospodárenia pred zdanením	119,8	184,9	346,5*	187,4	289,3
Pridaná hodnota	387,9	410,7	503,2	122,5	129,7
Tržby za vlastné výrobky	1 774,3	1 987,0	2 352,8	118,4	132,6
- z toho: rastlinné	1041,2	1 258,2	1 460,0	116,0	140,2
živočíšne	733,1	728,8	892,7	122,5	121,8
Tržby za tovar **	312,6	389,9	429,7	110,2	137,5
Rentabilita nákladov	3,8	5,6	9,0	-	-
Nákladovosť výnosov	96,3	94,7	91,8	96,9	95,3
Podpory spolu	867,6	796,7	736,9	92,5	84,9
Podiel celkových podpôr na výnosoch	26,8	22,8	17,5	-	-
Podiel priamych platieb na výnosoch	13,7	10,9	6,6	-	-
Podiel ziskových podnikov **	75,0	80,6	85,7	-	-

Prameň: ŠÚ SR, MPRV SR

- Rast pridanej hodnoty a tržieb z rastlinnej výroby v roku 2022 sa neudrží v roku 2023
- Pokles podpôr v roku 2022 o 60 mil. EUR
- Podiel podpôr na výnosoch poklesol na 17,5 %, stúpol počet ziskových podnikov na 85,7%
- Pretrváva predaj komodít bez ich finalizácie

Štátna pomoc - Finančné nástroje

- S použitím finančných nástrojov sa uvažuje aj pri Štátnej pomoci v objeme 250 mil. EUR.
- Prijemcom pomoci budú mikro, malé a stredné podniky
- Administráciu procesu poskytovania záruk zabezpečí Slovak Investment Holding /SIH/
- aplikovaná na poskytovanie záruk, protizáruky na úvery poskytnuté na krytie investičných a prevádzkových úverov v poľnohospodárskej prvovýrobe, lesnom hospodárstve, rozvoji vidieka, spracovaní a marketingu poľnohospodárskych výrobkov a/alebo vo výrobe potravín a v sektore rybolovu a akvakultúry.
- Obdobie na ktoré sa poskytuje záruka je naviazané na obdobie splatnosti poskytovaných úverov. Predmetné obdobie nepresiahne 10 rokov.

Finančné nástroje v SP SR 2023 -2027

- 73.04 Produktívne investície v poľnohospodárskych podnikoch 280,4 mil. €
- 73.05 Produktívne investície v poľnohospodárskych podnikoch – mladý poľnohospodár 59,6 mil. €

- Spolu: 340 mil. € v zložení:
 - **finančné nástroje v kombinácii s grantmi 278,4 mil. € /pôvodne 300 mil. EUR/**
 - granty: 61,6 mil. €, intenzita pomoci 50%-65%, až do 80% pre malé farmy

- podpora OZE: alokácia 93 mil. € na finančné nástroje + granty (vygeneruje 280 mil.€ investícií)
- podpora prestavby chovov nosníc: 10 mil. € na finančné nástroje (vygeneruje 40 mil.€ investícií)

- podporené investície: prvovýroba (dôraz na živočíšnu výrobu a špeciálnu rastlinnú výrobu), vlastné spracovanie, skladovanie, odbyt.

Finančné nástroje v SP SR 2023 - 2027

- Predpoklad realizácie : od roku 2024 formou otvorenej výzvy
- Kombinácia záruk a grantov /istina a úroky/, v niektorých prípadoch len záruky
- Predpokladaný multiplikačný pomer 1 : 4, pomer záruk na portfólio 80 : 20, nespotrebované ručenie sa prevádza do ďalšieho programovacieho obdobia
- Ide o návratné zdroje, nesleduje sa obdobie udržateľnosti
- Je možné grant vyplatiť cez finančné inštitúcie alebo PPA, to ešte nie je rozhodnuté
- Nie sú známe ďalšie podrobnosti a zámery, výška záruk a podpôr pre jednotlivé sektory
- Otázna je účasť leasingových spoločností na finančných nástrojoch
- Čo s podnikmi ktoré chcú investovať, ale nemajú záujem o bankový úver, dostanú grant?

Finančné nástroje v SP SR 2023 - 2027

- Finančné nástroje pri správnom nastavení môžu zlepšiť dostupnosť úverov pre podniky a sú príležitosť pre tých, ktorí by inak úver získavali zložitejšie
- Banky majú aplikované obdobné riešenia už v súčasnosti a majú dostatok zdrojov na úspešné zavedenie finančných nástrojov

Predstavenie konceptu ESG, EU Taxonómie a SDGs

Environmental
Social
Governance

Tri faktory, ktorými meriame udržateľnosť a tiež sociálny a etický dopad investovania v spoločnosti.

Udržateľné financovanie zohľadňuje tzv. **ESG faktory** pri rozhodovaní o investíciách vo finančnom sektore, pričom ESG faktory predstavujú environmentálne faktory (**E**), sociálne faktory (**S**) a faktory udržateľného systému správy a riadenia spoločností (**G**).

Čo je účelom
Taxonómie

Klasifikovať udržateľné ekonomické aktivity a mať **spoločný jazyk** o tom, čo je udržateľné

Prispieť k transformácii znečisťujúcich sektorov a podporiť **prechod k bezemisnej ekonomike**

Podporiť transparentnosť zverejňovaním informácií o udržateľnosti ekonomických aktivít, čo povedie ku kvalitnejším investičným rozhodnutiam a zabráni tzv. “green washingu”

6 Cieľov TAXONOMIE

Zmírňovanie
zmeny klimatu

Prizpůsobování
se změně klimatu

Ochrana a obnova
biodiverzity
a ekosystémů

Udržitelné využívání
a ochrana vodních
a mořských zdrojů

Prevence
a omezení
znečištění

Přechod
na oběhové
hospodářství

17 cieľov udržateľného rozvoja zahrňuje (SDGs) širokú škálu tém súvisacích s hospodárskym a sociálnym rozvojom, vrátane odstránenia chudoby, dosiahnutia rovnosti žien a mužov, prístupu k vode a hygienickým zariadeniam, rozvoja modelov udržateľnej spotreby a výroby, riadenia zmeny klímy, ochrany suchozemských ekosystémov atd...

Udržateľnosť a kde ju hľadať

» Enviromentálne ciele

- **Zníženie emisií CO2**
 - meranie emisií skleníkových plynov v rozsahu Scope 1, 2, 3
 - ukladanie uhlíka do pôdy - sekvestrácia CO₂
 - zvýšenie využitia zdrojov obnoviteľnej energie
- **Energetická efektívnosť:**
 - projekty na úsporu energií na zníženie ekologickej stopy
 - zlepšenie energetickej účinnosti budov a účinnosti prevádzky
 - zlepšenie účinnosti **využívania vody**
 - zníženie spotreby elektrickej energie
 - podiel krycích plodín na celkovej obhospodarovanej pôde
- **Obehové hospodárstvo**
 - znižovanie množstva odpadu
 - recyklácia = efektívne využívanie zdrojov
- **Zníženie celkovej spotreby anorganických hnojív**
 - optimalizácia hnojenia
- **Zníženie spotreby pohonných hmôt**
 - Skrátenie prejazdov techniky

» Pravidlá pre uznanie nehnuteľností ako ESG

- Projekt musí mať energetický štítok / spĺňať dané pravidlá:
 - **PENB (Preukaz energetickej náročnosti budovy)** – klasifikačná **trieda A** (a vyššie **A0** a **A+**)
 - V prípade rekonštrukcie musí viesť ku **zníženiu spotreby primárnej energie min. o 30 %** alebo ku **zlepšeniu PENB aspoň o dva stupne** v porovnaní s pôvodným stavom pred rekonštrukciou

ENERGETICKÁ HOSPODARNOSŤ BUDOVY	Kategória budovy:	Celková potreba energie	Primárna energia
	Globálny ukazovateľ: Primárna energia	kWh/(m ² a)	
Nízka potreba energie	A0 / A1 / A	A	A0
B	R _e		
C			
D	R _e		
E			
F			
G			
Vysoká potreba energie			
Normalizované hodnotenie:			
Prevádzkové hodnotenie:			
Minimálna požiadavka R _e :			
Typická budova R _e :			

Udržateľnosť a kde ju hľadať

» **Regeneratívne poľnohospodárstvo (sekvestrácia CO₂)** – výsledkom je medziročný nárast obsahu organického uhlíka v pôde

- Minimalizácia pohybu s pôdou – zníženie hlbokaj orby
- Náhrada minerálnych hnojív organickými hnojivami
- Intenzívne pestovania medziplodín
- Priame siatie bez spracovania pôdy

» **Precízne poľnohospodárstvo** – využitie IT technológií pre zefektívnenie prevádzky poľnohospodárskeho podniku

- Telematika – skrátenie prejazdov traktorov
- Variabilné hnojenie – menej spotrebovaných hnojív – využitie meteostaníc a pôdných senzorov pro efektívne aplikácie hnojív
- Predpovede škodcov a ochorení – menej prejazdov a spotrebovaných POR
- SMART závlahy

⇒ šetrenie pohonnými hmotami, zvyšovanie organickej hmoty v pôde, zásobenie pôdy živinami, úspora mineralizácii pôdy, zefektívnenie vstrebávania hnojív a následné zníženie ich spotreby, zlepšenie osevných postupov, zlepšenie zadržiavania vody, ochrana pôdy pred eróziou

⇒ znížovanie emisií

⇒ ekonomický efekt – zníženie nákladov na vstupe, vyššia ziskovosť

Možnosti ESG / udržateľného financovania pre poľnohospodárov

Zelený úver – Green Loan

» **Investičný úver** (účelové financovanie) na udržateľný projekt

» Naviazaný na **EU Taxonómiu**

- jasný **investičný zámer**, ktorý splňuje technické kritéria dané EU taxonómiou

» Naviazaný na **Green Financing Framework**

- Klient má **spracovanú stratégiu** (popísané svoje environmentálne ciele) a **spracovaný proces** (Green Financing Framework), ktorý určuje, ako sú zelené projekty vyhodnocované

Príklady projektov podľa EU Taxonómie:

- Inštalácia FVE
- Elektromobilita
- Výstavba udržateľných budov
- Rekonštrukcie existujúcich budov
- Projekty s úsporou primárnej energie aspoň o 30%

Príklady projektov pre Green Financing Framework:

- Projekty zamerané na **znižovanie uhlíkovej stopy**
- Čistá mobilita
- Projekty na **znižovanie celkovej spotreby anorganických hnojív**
- **Obnoviteľná energia** a energetická účinnosť
- Udržateľné **hospodárenie s vodou** a odpadovými vodami
- Zvýšenie podielu **udržateľných budov**
- Prevencia a obmedzenie znečistenia; **obehové hospodárstvo**
- Projekty na **znižovanie spotreby pohonných hmôt**
- **Zlepšovanie emisnej bilancie** – sekvestrácia CO₂

Ďakujem Vám za pozornosť

